

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 130/2010-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť E. J., B., zastúpenej advokátom Mgr. R. Š., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 1060/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 1 Er 288/02) a Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. BN-1 Er 288/02 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť E. J. **o d m i e t a** pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.
2. E. J. trovy konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2009 doručená sťažnosť E. J. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 1060/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 1 Er 288/02) a Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. BN-1 Er 288/02. Spolu so sťažnosťou sťažovateľka doručila ústavnému súdu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 130/2010 z 30. marca 2010 vyhovel žiadosti sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu a ustanovil jej za právneho zástupcu Mgr. R. Š., B.

Právny zástupca na základe výzvy ústavného súdu z 8. apríla 2010 podaním z 11. mája 2010 doplnil sťažnosť. V doplnení okrem iného uviedol, že „*sťažovateľka E. J. tvrdí že postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou a Okresného súdu Trenčín bolo v konaní vedenom pod sp. zn. 2Er/1060/08 (pôvodne sp. zn. 1 Er 288/02) porušené jej základné ústavné právo zakotvené v ustanovení čl. 48 ods. 2 ústavy... spočívajúce v práve na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... Domáha sa finančného zadosťučinenia v sume 4 000 €, ktoré odôvodňuje tým, že «S ohľadom na konanie súdov ktoré rozhodovali bez prietáhov v sporoch smerujúcich proti jej osobe a osobe jej manžela (dôkazy priložila sťažovateľka ku svojej sťažnosti), dospela sťažovateľka k pocitu krivdy a pocitu „akéhosi druhoradého a menejcenného“ občana.*

Podľa jej vlastných slov je v dôsledku neoprávnených zásahov do jej základných práv a slobôd vážne narušená jej celková osobnosť, pričom je neustále nesústredená a stresovaná. Sťažovateľka sa nachádza vo veľmi nepriaznivej sociálnej a majetkovej situácii, poberá dávku a príspevok v hmotnej núdzi, jej manžel je poberateľom invalidného dôchodku. Okrem iného stratila z dôvodu týchto zásahov, ktoré sa v posledných rokoch jej života kombinovali aj s protiprávnymi zásahmi do jej práv zo strany iných súdov a iných subjektov, možnosť riadne sa zapojiť do života. Pri poškodení jej zdravotného stavu, ktoré podľa nej v nemalej miere negatívne ovplyvnili aj problémy ktoré ju prinútili k podaniu jej ústavnej sťažnosti, nie je schopná riadne sa starať sa o seba a svoju rodinu a je ešte v produktívnom veku odkázaná na sociálnu pomoc a podporu.

Sťažovateľka v súvislosti s predmetnou vecou je podľa jej vyjadrenia neustále vystavená aj psychickému tlaku, ktorý vyvolávajú výzvy na plnenie pohľadávky, ktoré jej posielajú rôzne spoločnosti..., ktoré si medzi sebou pohľadávku postupujú, čo u nej vyvoláva pocity úzkosti a nedôvery. Príčinu tohto vidí rovnako v zbytočných prieťahoch v súdnom konaní. Ak by totiž bola vec vybavená bez prieťahov, nemuselo by k takej to situácii a obchodu s pohľadávkou dochádzať...».

Vzhľadom na tieto skutočnosti sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby rozhodol, že postupom okresného súdu a Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 1060/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 1 Er 288/02 a pod sp. zn. BN – 1 Er 288/02) bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal jej finančné zadostučinenie v sume 4 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Zo sťažnosti a z jej doplnenia, ktorý podal kvalifikovaný právny zástupca, vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 listiny) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er. 1060/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 1 Er 288/02 a sp. zn. BN-1 Er 288/02).

Z obsahu podania sťažovateľky označeného ako „*Ústavná sťažnosť*“ však vyplýva, že táto sťažnosť ani po doplnení nemá viaceré zákonom predpísané náležitosti, ktoré bránia ústavnému súdu v jej predbežnom prerokovaní. V prvom rade je potrebné uviesť, že právny zástupca sťažovateľky nereagoval na obsah výzvy ústavného súdu z 8. apríla 2010 č. k. III. ÚS 130/2010-38, v ktorej ústavný súd výslovne uviedol, že okrem doplnenia návrhu na rozhodnutie (petitu sťažnosti) je tiež nutné doplniť odôvodnenie sťažnosti a špecifikácie sumy a odôvodnenia požadovaného finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľka zastúpená právnym zástupcom však riadne neodôvodnila svoju sťažnosť v tomto smere výzvy a tiež riadne neodôvodnila rozsah požadovaného finančného zadosťučinenia, hoci také odôvodnenie je povinné (§ 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde), pričom tieto požiadavky sú nevyhnutnou podmienkou na prípadné prijatie jej sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že nemôže akceptovať

sťažovateľkino odôvodnenie požadovaného finančného zadosťučinenia, ktorá - ako uviedla *„je neustále vystavená aj psychickému tlaku, ktorý vyvolávajú výzvy na plnenie pohľadávky, ktoré jej posielajú rôzne spoločnosti..., ktoré si medzi sebou pohľadávku postupujú, čo u nej vyvoláva pocity úzkosti a nedôvery... Ak by totiž bola vec vybavená bez prietáhov, nemuselo by k takej to situácii a obchodu s pohľadávkou dochádzať...“*.

Petit sťažnosti síce obsahuje návrh na rozhodnutie vo veci samej (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), v ktorom je identifikované, ktorý orgán verejnej moci porušil základné právo sťažovateľky, v akej veci sa prikazuje konať, a z návrhu na začatie konania je zrejmé, kto ho podáva a proti komu smeruje, ale sťažnosť sťažovateľky nespĺňa ďalšie spomínané náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

Ústavný súd nad rámec konštatuje, že sťažovateľka právne zastúpená ustanoveným právnym zástupcom v stanovenej lehote napriek výzve ústavného súdu vo svojom doplnení k sťažnosti nereagovala na jej obsah, teda ústavný súd ju odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd pripomína, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podaní sťažovateľky, nie je povinný opätovne odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04).

Ústavný súd zistil, že v čase doručenia doplnenej sťažnosti bol spis predložený k odvolaciemu konaniu 10. mája 2009 na krajský súd, teda v súčasnosti už okresný súd vo veci sťažovateľky nemohol spôsobovať porušovanie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a preto mohla byť sťažnosť sťažovateľky odmietnutá aj ako zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

To však neznamená, že ústavný súd sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v uvedenej veci v prípade, že okresný súd alebo krajský súd by v budúcnosti v konaní spôsobili priet'ahy, avšak len pri splnení všetkých zákonných predpokladov a náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

V ďalšej časti ústavný súd rozhodoval o trovách konania sťažovateľky. Z priebehu konania vyplýva, že ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 130/2010 z 30. marca 2010 ustanovil sťažovateľke za právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom na jej žiadosť advokáta Mgr. Š.. Ustanovený právny zástupca sťažovateľky trovy právneho zastúpenia presne nevyčíslil.

Ústavný súd prerokoval žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa o priznanie trov konania na neverejnom zasadnutí a dospel k záveru, že je neopodstatnená. Trovy konania vzniknuté účastníkovi konania v konaní pred ústavným súdom upravuje osobitne ustanovenie § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého platí zásada, že účastník uhrádza trovy konania zo svojho. V § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ustanovená výnimka z tejto zásady, podľa ktorej ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi jeho trovy.

Z aplikácie ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku.

V ustanoveniach § 142 až § 151 Občianskeho súdneho poriadku sú vyjadrené základné princípy postupu súdov v rozhodovaní o náhrade trov konania, a to princíp úspešnosti v konaní a princíp náhrady účelne vynaložených trov konania, ako aj to, že ak sú tu iné dôvody, nemusí súd trovy konania priznať vôbec. Tieto princípy primerane platia aj v prípade konania pred ústavným súdom.

Ústavný súd posúdil v prvom rade návrh sťažovateľky vo vzťahu k trovám právneho zastúpenia advokáta ustanoveného v konaní pred ústavným súdom a zistil, že podanie doplnil neúčelne, pretože v ňom za sťažovateľku namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, ktorý v čase prerokovania veci na ústavnom súde ani nekonal. Sťažovateľka preto nemohla byť v konaní pred ústavným súdom vo vzťahu k postupu okresného súdu úspešná. Podanie ustanoveného advokáta, ktorým doplnil sťažnosť, neobsahovalo ani riadne odôvodnenie sťažnosti, nebola v ňom ani riadne odôvodnená žiadosť sťažovateľky o priznanie finančného zadosťučinenia (napriek výzve ústavného súdu) a tiež výslovne nebolo spomínané ani konanie pred krajským súdom, kde sa vec už nachádzala aj v čase prerokovania tejto sťažnosti na ústavnom súde, čím v podstate týmto podaním právny zástupca doplnil sťažnosť iba po formálnej stránke sformulovaním petitu sťažnosti vo vzťahu k okresnému súdu.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde a Občianskeho súdneho poriadku, ako aj uvedeného skutkového stavu veci ústavný súd nepovažoval za odôvodnené a účelné priznať sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v tomto konaní, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia (obdobne napr. m. m. II. ÚS 151/06 – rozhodnutie o nepriznaní trov konania, III. ÚS 68/09, III. ÚS 85/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2010